

2016/2222(INI)

3.11.2016

ONTWERPVERSLAG

over palmolie en de ontbossing van regenwouden
(2016/2222(INI))

Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

Rapporteur: Kateřina Konečná

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	7

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over palmolie en de ontbossing van regenwouden (2016/2222(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling (SDG's) 2015-2030 van de Verenigde Naties,
 - gezien de mondiale klimaatovereenkomst van de COP 21,
 - gezien het verslag Globiom: basis voor het biobrandstoffenbeleid in de periode na 2020
 - gezien technisch verslag 2013-063 van de Commissie over de impact van de EU-consumptie op ontbossing,
 - gezien de verklaring van Amsterdam ten gunste van een 100% duurzame productieketen voor palmolie uiterlijk in 2020,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en het advies van de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling (A8-0000/2016),
- A. overwegende dat de Europese Unie van plan is de overeenkomst van Parijs te ratificeren en een cruciale rol zal spelen bij de verwezenlijking van de doelstellingen op het gebied van milieubescherming en duurzame ontwikkeling;
- B. overwegende dat de Europese Unie een belangrijke rol heeft gespeeld bij het formuleren van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling die nauw gerelateerd zijn aan de palmolieproblematiek (doelstellingen 2, 3, 6, 14, 16, 17 en met name 12, 13 en 15);
- C. overwegende dat de meeste bedrijven die palmolie verhandelen generaliter niet met zekerheid kunnen aantonen dat de palmolie in hun productieketen niet door ontbossing is verkregen;
- D. overwegende dat de palmolieproductie de veroorzaker is van 20% van alle ontbossing in de afgelopen 20 jaar;
- E. overwegende dat waardevolle tropische ecosystemen die nog maar 7% van de oppervlakte van de aarde uitmaken, steeds meer onder druk komen te staan van ontbossing en de monocultuur van palmolie, hetgeen onder meer leidt tot enorme bosbranden, het droogvallen van rivieren, bodemerosie, verlies aan grondwater, verontreiniging van waterwegen en vernietiging van zeldzame natuurlijke habitats en tot gevolg heeft dat ecosystemen niet meer de fundamentele ecosysteemdiensten kunnen leveren met alle gevolgen van dien voor het klimaat in de wereld;
- F. overwegende dat 30 tot 50% van de branden in Indonesië in kolenrijke veengronden

hebben plaatsgevonden en Indonesië daardoor een van de grootste veroorzakers van de opwarming van de aarde is geworden;

- G. overwegende dat in 2014 45% van alle in Europa geïmporteerde palmolie gebruikt is als brandstof in de vervoersector (een stijging met 34% sinds 2010);
- H. overwegende dat volgens schattingen de vraag naar palmolie tegen 2050 zal verdubbelen; overwegende dat voortdurend nieuwe plantages worden aangelegd en bestaande plantages worden uitgebreid in Indonesië, Maleisië en andere Aziatische landen, alsook in Afrika en Latijns-Amerika;
- I. overwegende dat het verlies aan natuurlijke habitats in de vorm van regenwouden de overlevingskansen van een groot aantal diersoorten (bijvoorbeeld de Sumatraanse neushoorn, de Sumatraanse tijger en de Borneose orang-oetang) in gevaar brengt;

Algemene overwegingen

- 1. is zich er terdege van bewust dat de palmolieproblematiek een zeer complexe problematiek is en stelt vast dat voor de aanpak ervan moet worden uitgegaan van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van talrijke spelers, of het nu gaat om de Europese Unie en internationale organisaties, lidstaten, landen die palmolie produceren en inheemse bevolkingsgroepen, particuliere bedrijven, of ngo's; onderstreept dat al deze spelers moeten meewerken aan de oplossing van het probleem;
- 2. merkt op dat palmolie op een verantwoorde wijze kan worden geproduceerd en daadwerkelijk kan bijdragen tot de economische ontwikkeling van een land, mits hiervoor geen ontbossing plaatsvindt, geen plantages op veengronden worden aangelegd en de rechten van autochtone bevolkingsgroepen worden geëerbiedigd;
- 3. stelt vast dat er verschillende soorten vrijwillige certificeringsregelingen bestaan, zoals RSPO, ISPO en MPOCC, en is verheugd over de ontwikkeling ervan in de richting van duurzame productie van palmolie;

Aanbevelingen

- 4. verzoekt bedrijven die palmolie cultiveren bij de aanleg van hun plantages gebruik te maken van de High Carbon Stock (HCS)-aanpak; dringt erop aan dat een alomvattend programma voor landgebruik wordt uitgewerkt waarin rekening wordt gehouden met het land dat door de plaatselijke gemeenschappen wordt gebruikt voor het verbouwen van voedsel, veengronden en land met een hoge instandhoudingswaarde, en het recht van gemeenschappen om het land op basis van vrije, voorafgaande en weloverwogen toestemming te gebruiken, wordt geëerbiedigd;
- 5. dringt er bij de Europese Unie op aan voort te gaan met het sluiten van vrijwillige partnerschapsovereenkomsten, zoals FLEGT; merkt op dat voor palmolie een soortgelijke aanpak moet worden gevolgd en dat dit zou kunnen leiden tot een betere controle op de palmoliesector in de landen van bestemming;
- 6. verzoekt de Europese Unie om voor palmolie, in aanvulling op en in het verlengde van de vrijwillige partnerschapsovereenkomsten, ook vervolgwetgeving uit te werken naar

het voorbeeld van de EU-houtverordening;

7. verzoekt de Commissie om in samenwerking met de non-profitsector voorlichtingscampagnes op gang te brengen om de consumenten volledig te informeren over de gevolgen van de productie van palmolie voor het milieu; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat met een speciaal merkteken op het product voor de consument wordt aangeduid dat geen ontbossing heeft plaatsgevonden voor de vervaardiging van het product;
8. stelt tot zijn spijt vast dat noch RSPO, noch ISPO, noch MPOCC noch enige andere certificeringsregeling hun leden er momenteel van weerhouden om regenwouden en veengebieden in palmlantages om te zetten, zij er niet in slagen de broeikasgasemissies bij de aanleg en exploitatie van de plantages te beperken en bijgevolg ook massale bos- en veenbranden niet hebben kunnen voorkomen; verzoekt de Commissie er bij de RSPO op aan te dringen de certificeringscriteria aan te passen en deze strikt toe te passen; verzoekt de Commissie haar steun te verlenen aan multilaterale certificeringsregelingen ter waarborging van het feit dat de aldus gecertificeerde palmolie:
 - niet is verkregen door ontbossing of de verwoesting van veengronden of andere ecologisch waardevolle habitats,
 - geen sociale problemen of conflicten heeft veroorzaakt,
 - het mogelijk maakt kleine palmolieproducenten in de certificeringsregeling op te nemen en garandeert dat zij een eerlijk aandeel in de winst krijgen;
9. verzoekt de Commissie in haar handelsovereenkomsten milieumaatregelen op te nemen om aan palmolie gerelateerde ontbossing tegen te gaan;
10. verzoekt de Commissie hogere importheffingen op te leggen voor rechtstreeks aan ontbossing gerelateerde palmolie waarvan de reële kosten niet opwegen tegen de schade aan het milieu; merkt op dat de certificeringsregelingen ook hiervoor moeten worden ingezet;
11. verzoekt de Commissie en de lidstaten van de Europese Unie zich in te zetten voor de uitwerking van instrumenten om milieubescherming meer in het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid te integreren; merkt op dat dankzij zulk een aanpak erop kan worden toegezien dat ontwikkelingswerkzaamheden niet zullen leiden tot ongewenste milieuproblemen, doch in synergie zijn met instandhoudingsactiviteiten;
12. verzoekt de Commissie onderzoek te blijven doen naar en informatie te blijven vergaren over de impact van de Europese consumptie op het ontbossingsproces;
13. verzoekt de Commissie technologieën en strategieën te ontwikkelen om de impact van de Europese consumptie op ontbossing in derde landen te beperken;
14. verzoekt de Commissie steun te verlenen aan activiteiten voor de totstandbrenging van synergie tussen het GLB en beleid om ontbossing tegen te gaan (REDD+, strategie voor biodiversiteit); verzoekt de Commissie een evaluatie te maken van de potentiële consequenties van de hervorming van het GLB voor landen buiten de EU27, aangezien deze tot nog meer massale ontbossing zouden kunnen leiden;

15. merkt op dat de lidstaten maatregelen om te komen tot een duurzame productie van palmolie kunnen steunen door de verklaring van Amsterdam te ratificeren;
16. verzoekt de Commissie alles in het werk te stellen om ervoor te zorgen dat uiterlijk in 2020 geen palmolie meer in biodiesel wordt gebruikt;
17. verzoekt de Commissie steun te verlenen aan organisaties die zich inzetten voor de instandhouding *in-situ*, maar ook *ex-situ* van alle diersoorten die hun habitat hebben verloren door aan palmolie gerelateerde ontbossing;
18. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen en parlementen van de lidstaten.

TOELICHTING

Volgens de Commissie staat duurzame ontwikkeling voor het voorzien in de behoeften van de huidige generaties zonder het voorzien in de behoeften van toekomstige generaties in gevaar te brengen. De visie van een geleidelijke en langetermijnontwikkeling van de menselijke samenleving is een van de hoekstenen van de Europese Unie en moet dus ook meewegen in het besluitvormingsproces, ook wanneer het gaat om de palmolieproblematiek.

Palmolie is in de afgelopen 20 jaar uitgegroeid tot de meest gebruikte olie ter wereld; in diezelfde periode is zij ook een van de belangrijkste oorzaken van grootschalige verwoesting van diverse ecosystemen in de tropen geworden. Door dit product zijn eilanden als Sumatra en Borneo in Indonesië schoolvoorbeelden van de snelste ontbossing in de geschiedenis van de mensheid geworden. Door de ongekende snelheid waarmee deze sector zich heeft ontwikkeld was men zich helaas niet bewust van alle gevaren die gepaard gingen met de massale aanleg van monocultuurplantages. Inmiddels blijkt dat men de gevaren heeft onderschat; nu pas wordt duidelijk welke negatieve gevolgen de excessieve en praktisch niet-gereguleerde productie van dit product hebben gehad.

Tropische ecosystemen en met name regenwouden - die slechts 7% van de vegetatie van de wereld uitmaken - worden geconfronteerd met de grootste uitdaging sinds het begin van de mensheid. Niet alleen zeer waardevolle vegetatie, maar ook talrijke diersoorten, waarvan er sommige nog niet eens ontdekt waren, gaan verloren. De impact van de productie van palmolie blijft echter niet beperkt tot de regenwouden. Naburige mariene ecosystemen staan ook steeds meer onder druk. Niet te vervangen grondwater gaat verloren en rivieren vallen droog. Veen- en bosbranden komen op grote schaal voor en het klimaat verandert in de desbetreffende regio's en daarmee ook het klimaat in de wereld. Deze veranderingen betreffen niet alleen de tropische flora en fauna. Zij hebben ook gevolgen voor de plaatselijke bevolking, wier bestaan nauw gerelateerd is aan deze ecosystemen. Palmolie wordt aldus de oorzaak van talrijke sociale en economische conflicten. De snelheid waarmee deze veranderingen plaatsvinden is verontrustend en vraagt om een onmiddellijke reactie.

De Europese Unie is de derde grootste afnemer van palmolie en speelt dus een cruciale rol bij hetgeen gebeurt in de tropische landen die palmolie produceren. Bovendien behoren Europese financiële instellingen tot de grootste investeerders in deze sector. Zij zijn dan ook verantwoordelijk voor de wijze waarop hun geld wordt gebruikt. Er zij op gewezen dat diverse actoren een rol spelen bij het creëren van deze problemen, zij dragen dan ook een gedeelde verantwoordelijkheid. De Europese Unie en haar lidstaten moeten als spelers in deze situatie hun verantwoordelijkheid nemen en maatregelen treffen om verbetering te brengen in deze kritieke situatie.

De VN hebben de agenda voor duurzame ontwikkeling tot 2030 vastgesteld en 17 prioritaire doelstellingen geformuleerd die dan moeten zijn bereikt. De palmolieproblematiek valt onder alle 17 doelstellingen, doch is het meest gerelateerd aan doelstellingen 2, 3, 6, 14, 16 en 17, en met name doelstellingen 12, 13 en 15. Dit alles toont aan hoe ernstig de palmolieproblematiek is en dat het van cruciaal belang is dat we deze onverwijld gaan aanpakken om tot een bevredigende oplossing op lange termijn te komen.